

IS DIE BYBEL GOD SE WOORD?

GERRIE MALAN

'n Agnostikus, d.w.s. iemand wat glo dat 'n mens niks omtrent God of die hiernamaals kan weet nie en gevolglik slegs sigbare en tasbare verskynsels in aanmerking kan neemⁱ, het my by geleentheid gevra of ek glo dat die Bybel God se Woord is. Die betrokke persoon is deel van my geslag – 'n geslag wat grootgeword het met 'n opregte persepsie van die heiligheid van die Bybel in die sin dat jy nie eers daarin sou skryf nie. My naamgenoot oupa se Nederlandse Bybel in my boekrak, gedruk in 1899, het bv. nie 'n enkele potlood- of inkermerkie in nie, behalwe die deel heel voor in waarin die geboorte van 'n mens se kinders aangeteken kon word, asook 'n boodskap van die persone wat dit aan hom en my ouma geskenk het.

Ek het die afgelope maande baie oor die aangeleentheid nagedink, nie omdat ek enigszins twyfel aan die waarheid wat vir ons daarin opgeskryf staan nie, maar omdat daar vandag so 'n geweldige aanslag oral teen die Bybelse inhoud en gelowiges in Christus is. Hierdie aanslag kom ongelukkig nie net van buite die institusionele kerkomgewing nie, maar ook van daarbinne.

In Suid-Afrika het die UNISA teoloog, professor Sakkie Spangenberg en andere wat 'n sogenaamde Nuwe Hervormingsnetwerk tot stand gebring het, se aftakelende uitsprake byvoorbeeld die afgelope jare wye publisiteit geniet. Onder meer het hy gesê die Bybel is slegs 'n basisboek vir geloof. In 'n ander uitspraak het hy

---

Spangenberg se gebruik van die woord 'geloof' is myns insiens net 'n sinoniem vir 'godsdienst'.

---

weer die Bybel beskryf as 'n blote versameling van volksverhale en mites.ⁱⁱ Spangenberg was nog 'n ingeskrewe lidmaat en proponent van die NG Kerk toe hy met reëlmaat in die Afrikaanse koerante soos Beeld en Rapport gereelde publisiteit geniet het met sy uitsprake.

Die sanger Steve Hofmyer het weer gesê hy sal terugkeer kerk toe as die 'vervreemdingsgebod van Jesus' in Johannes 14:6, dat Hy (alleen) die weg en die waarheid en die lewe is, en dat niemand na die Vader toe kan kom behalwe deur Hom nie, uit die Bybel verwyder word.ⁱⁱⁱ

Daar kan nog talle voorbeelde opgenoem word, maar daar word vir hierdie artikel se doel hiermee volstaan.

Nou weer die vraag: Is die Bybel God se Woord? Ek het twee antwoorde hierop – 'n kort en 'n lang antwoord. Kom ons kyk vervolgens daarna.

KORT ANTWOORD

Ja en nee!

LANG ANTWOORD

Die Bybel is 'n versameling van **66 boeke** – dus 'n biblioteek – wat oor 'n tydperk van **1400 jaar plus** op **drie verskillende kontinente** geskryf is in **drie verskillende tale** deur **sowat 40 verskillende skrywers**. Wat laasgenoemde betref beklemtoon ek graag die 'sowat' omdat daar nie in die breë kerken- en akademiese omgewing volkome eenstemmigheid is oor die outeurskap van al die boeke van die Bybel nie. Daar word ook byvoorbeeld in die geval van Jesaja gemeen dat die boek soos dit vandag in ons Bybel opgeneem is, die werk van drie mense/groepe mag wees (bv. dat Jesaja se werk later deur van sy leerlinge uitgebrei of aangevul is). Jesaja word dus opgedeel in Protojesaja (1-39), Deuterocesaja (40-55) en Tritocesaja (56-66).

Elke boek van die Bybel het 'n eie karakter – iets van die skrywer wat deur God geïnspireer is.

In hierdie biblioteek tref 'n mens in die woorde van 'n universiteitsdosent van die Hebreeuse taal (en self 'n Hebreeuse afstammeling), baie stemme aan met 'n verskeidenheid van perspektiewe en style.^{iv} Dit is nie 'n afsydige of onverstaanbare

teks wat vir kerke en sinagoges gereserveer is nie, maar is 'n menslike dokument vol geskiedenis, poësie, politiek, teologie en spiritualiteit.

Die apostel Paulus het die volgende aan sy leerling Timoteus geskryf:

“Die hele Skrif is deur God ingegee en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot teregwysing, tot onderwysing in die geregtigheid, sodat die mens van God volkome kan wees, vir elke goeie werk volkome toegerus” (2 Tim 3:16-17).

In die King James weergawe word dit gestel as “*All scripture is given by inspiration of God (...)*,” terwyl die Holman Christian Standard Bible lui dat “*All Scripture is inspired by God (...)*.” Die Griekse woord wat hier gebruik is, is *theópneustos*, wat letterlik daarop neerkom om deur God in die skrywers ingeasem of geblaas te wees. Dit kan nie regtens uitgelê word asof die Heilige Gees van God

dit aan die skrywers gedikteer het nie. Hulle is deur die Gees geïnspireer om hul belewenisse, omgewings, omstandighede en geestelike gewaarwordings op skrif te stel. 'n Mens moet ook onthou dat Paulus hier na die Ou Testamentiese geskrifte verwys, maar dit beteken geensins dat dieselfde Godgegewe inspirasie nie ook die skrywers van die Nuwe Testamentiese geskrifte gelei het nie. Ek glo dit is wat gebeur het.

Boeke soos die twee boeke van Kronieke gee vir ons 'n geskiedkundige rekord van gebeure en mense, uitgebreide stambome, maar dit bevat ook die Woord van God – kyk bv. 1 Kronieke 17:4-14 waar Natan vir Dawid die Woord van die Here bring dat hy nie die tempel mag bou nie. Die geskiedenis van die volk Israel is egter nie net tot enkele boeke beperk nie, maar is met min uitsondering deur almal vervleg. Hierdie geskiedenis staan nooit los van Israel se wipplankverhouding met God nie. Dit is ook nie die primêre bedoeling van die Skrif nie, maar wel die boodskap wat daarin vervat is.

Lees gerus die Bybel met 'n oop gemoed en jy sal oral die stemme van mense vanuit die bladsye van die Bybelboeke hoor. Wanneer Faraó praat is dit sy maghebberstem en dus sy woord wat opgeteken staan. Ons kan dieselfde van bv. Die Babiloniese en ander konings sê. In die boek van die Prediker het ons dié se stem, en so ook tref ons verskeie mense se stemme in die Spreuke aan. Hooglied en Ester het stemme van hul eie. In Deuteronomium 32:1 is dit Moses wat sê, *“Luister, o hemele, dat ek kan spreek, en laat die aarde hoor die woorde van my mond.”* Ek volstaan nou by hierdie paar voorbeelde van die woord(e) van mense.

Wanneer Moses of die Profete egter duidelik aanspraak maak op dit wat die Here gesê het, het ons met die **woord van God** te doen. Jeremia tref as voorbeeld duidelike onderskeid tussen sy woord en die woord van God:

“Die woorde van Jeremia, die seun van Hilkía, uit die priesters wat in Anatot, in die land Benjamin was, tot wie die woord van die HERE gekom het in die dae van Josía, die seun van Amon, die koning van Juda, in die dertiende jaar van sy regering, en gekom het in die dae van Jójakim, die seun van Josía, die koning van Juda, tot die einde van die elfde jaar van Sedekía, die seun van Josía, die koning van Juda, totdat Jerusalem ontvolk is in die vyfde maand” (Jer. 1:1-3).

In vers 4 stel Jeremia dit egter duidelik dat die woord van die Here tot hom gekom het en dit is 'n stelling wat hy gereeld herhaal. So kan ons in al die Profete duidelik die woord van God en die woord van die betrokke profeet onderskei. Let gerus op daarna as jy die Profete lees.

Hierdie beginsel van God se woord in teenstelling met mense se woord tref ons op die oog af veel minder in die Nuwe Testament aan. Ons hoor in veral die briewe die stemme van mense. Lukas se evangelie is weer 'n meer omvattende en chronologies-historiese weergawe van gebeure as die ander drie evangelies. Dit geld ook vir die boek Handeling. Daar is inderdaad 'n mening dat die Evangelie van Lukas en Handeling een geheeldokument was vir Paulus se verdediging voor die Romeinse keiser (in moderne terme, die regsdocument vir sy hofsaak).

Beteken dit dan dat die Nuwe Testament bevraagteken kan word as deel van die Bybel? Geensins nie, want in Christus Jesus kom daar 'n nuwe dimensie by. In Johannes 1:1 leer ons Hom ken as die Woord

wat in die begin was, wat by God was, en wat God was. Jesus verklaar volgens Johannes 5:19 dat Hy niks uit Homself doen nie, maar net dit wat Hy die Vader sien doen. Die opgetekende woorde van Jesus van Nasaret in die vier Evangelies is die woord van God. Dit word ondubbelsinnig onderstreep deur die skrywer van die brief aan die Hebreërs:

“Nadat God baiekeer en op baie maniere in die ou tyd gespreek het tot die vaders deur die profete, het Hy in hierdie laaste dae tot ons gespreek deur die Seun wat Hy as erfgenaam van alles aangestel het, deur wie Hy ook die wêreld gemaak het” (Heb. 1:1-2).

Hoe behoort ons dan die Bybel te beskryf, anders as dat dit die Woord van God is?

Die antwoord is eenvoudig en myns insiens ten volle in die boeke van die Bybel gewortel en gegrond: Van begin tot einde is die Bybel die opgetekende openbaring van God aan die mensdom. Daarin tref ons direkte openbarings deur God self aan individuele mense, families en volke aan. Die waarheid van hierdie openbarings as komende van God kan gesien word in die historiese vervulling van al die profesieë. Ons het egter ook openbarings wat deur die inwerking van die Heilige Gees in mense soos die apostels op skrif gestel is. Netso aanvaar ek die Heilige Gees se inspirasie wat die evangelieskrywers gelei het. Iemand wat sou sê dat die Bybel die woord van God bevat, sal nie verkeerd wees nie, maar dit bevat ook die woorde van mense.

Die Bybel is die opgetekende openbaring van God aan die mensdom.

AANSLUITENDE BEGRIP: DIE SWAARD VAN DIE GEES

Ek het persoonlik langs 'n prediker van die woord in 'n gemeentebyeenkoms gestaan wat aan enkele mense bevryding (van demoniese invloed) bedien het. Terwyl hy vir 'n persoon gebid het, het hy hom met sy Bybel teen die nek gekap en gesê, “Devil, I smite you with the Sword of the Spirit” asof die fisiese Bybelboek die swaard is. Hierdie is 'n treffende illustrasie van die verwarrende resultaat wat verkeerde uitleg van die Skrif oor die woord van God meebring. Let asseblief daarop dat ek nie hierin neerhalend is jeens die persoon nie – ek was self skuldig aan sulke praktyke weens verkeerde lering.

In sy brief aan die Efesiërs noem Paulus die woord van God die Swaard van die Gees (Ef. 6:17). Beteken dit nie dan maar dat die Bybel die Woord van God is nie?

Die Griekse woord wat Paulus hier gebruik het en wat veelal in die Afrikaans (en Engels) as ‘woord’ (Eng: ‘word’) vertaal word, is *rhēma*, wat verwys na 'n gesproke woord, 'n woord wat deur 'n lewende stem uitgespreek word. Zodhiates^v verklaar dit in die geval van Efesiërs 6:17 as verbandhoudend met die doktrines en beloftes wat in die Skrifte vervat is. Die Swaard van die Gees is dus veel meer as die fisiese Bybelboek. Dit is die dinamiese woord wat ‘gebeur’ wanneer die boodskap van God deur iemand uitgespreek word. Hierdie *rhēma* woord mag in verskeie vorme voorkom, bv. in die vorm van prediking, of as een van die geestelike gawes soos 'n woord van wysheid of van kennis wat Paulus in 1 Korintiërs 12 beskryf.

Die Swaard van die Gees is die dinamiese woord wat ‘gebeur’ as die woord van God deur 'n lewende stem uitgespreek word.

ⁱ ODENDAAL, F.F. (hoofred). 2de uitgawe, 7de druk. 1988. *Verklarende Handwoordeboek Van Die Afrikaanse Taal*. Johannesburg: Perskor.

ⁱⁱ SPANGENBERG, S. 2001. Verskille in Bybel: Skrywers gaan kreatief om met geloof. *Beeld*. 13 Augustus, p.8.

ⁱⁱⁱ SMIT, M. 2003. Steve Hofmyer dalk Sondag terug in die kerk mits... . *Beeld*. 9 Januarie, p.6.

^{iv} CARASIK, M. 2014. *The Bible's Many Voices*. Philadelphia, PA: The Jewish Publication Society. Sales Excerpt.

^v ZODHIATES, S. *The Complete Word Study Dictionary*. Add-on to e-Sword, Version 10.1.0, 2000-2012, Rick Meyers.

23 April 2015